

NÉZŐPONT INTÉZET

NÉZŐPONT INTÉZET FOGYASZTÓI BAROMÉTER

2023. SZEPTEMBER

NÉZŐPONT INTÉZET FOGYASZTÓI BAROMÉTERE
2023. szeptember: enyhe optimizmus a fogyasztás mélypontján

1. Összefoglaló

A Nézőpont Intézet Fogyasztói Barométere a háztartások pénzügyi helyzetét, fogyasztási szokásait és jövedelmi várakozásait vizsgálja 2023 szeptemberében, a kérdőíves lakossági felmérés módszerével. A Fogyasztói Barométer a háztartások aktuális bevételi forrásait és költségeinek kategóriáit is számszerűsíti.

A Fogyasztói Barométer legfőbb megállapításai:

- A magyar háztartások jövedelme átlagosan havi nettó 503 ezer forint volt szeptemberben, egy főre vetítve ez átlagosan nettó 204 ezer forintot jelent. Ha a háztartások jövedelméhez hozzáadjuk a hitel- és kölcsönfelvételüket, illetve a korábbi megtakarításaik felhasználását, akkor a háztartások havi elkölthető pénzmennyisége nettó 694 ezer forint. Ha a havi átlagosan elkölthető pénzmennyiségből levonjuk a hiteltörlesztés és a megtakarítás összegét, háztartásonként havonta átlagosan 602,5 ezer forint marad fogyasztásra. Egy átlagos háztartásban tehát havonta 251 ezer forint személyenként a fogyasztásra fordítható összeg.
- A háztartások fogyasztásra fordítható pénzükhöz 59 százalékát, átlagosan 358,5 ezer forintot fordíthatnak az alapvető fogyasztáson túli fogyasztásra. Az alapvető fogyasztás kategóriái közül élelmiszerre átlagosan 138 ezer, lakásfenntartásra 71 ezer, közlekedésre pedig 35 ezer forintot költöttek a háztartások szeptemberben.
- A háztartások közel egyharmada (31 százalék) szeptember hónapban felhasználta korábban félretett pénzét, vagy annak egy részét. A megtakarításaikhoz hozzányúlók majdnem fele (44 százaléka, az összes háztartás 14 százaléka) 100 ezer forintot vagy annál kevesebbet vett ki tartalékaiból. Tízből négy háztartás (41 százalék) ugyanakkor képes volt havi jövedelméből megtakarítani. Azoknak, akik meg tudtak takarítani a hónap folyamán, közel kétharmada (65 százaléka, az összes háztartás 27 százaléka) 100 ezer forintot vagy annál kevesebbet tett félre.
- Vélhetően a magas hitelkamatok miatt, mindössze a háztartások 3 százaléka számolt be arról, hogy 2023 szeptemberében hitelt vagy kölcsönt vett fel, akár hitelintézettől, akár magánszemélytől. Ugyanakkor a háztartások 45 százaléka jelezte, hogy korábban felvett hitelt vagy kölcsönt kell törlesztenie.
- A gazdasági nehézségek ellenére a háztartások enyhén optimisták: többen vannak azok, akik szerint inkább növekedni fog a jövedelmük (21 százalék), mint akik szerint csökkenni (17 százalék). A háztartások többsége (58 százalék) ugyanakkor arra számít, hogy jövedelme a következő hónapban változatlan marad.

2. A Nézőpont Intézet Fogyasztói Barométerének célja

A háború árnyékában kirajzolódó energiaválság, majd az ezt követő magas infláció, s az erre reagáló jegybanki és kereskedelmi banki kamatemelések hatására a háztartások fogyasztási szokásai megváltoztak. Alkalmazkodniuk kell egy olyan új gazdasági helyzethez, amelyet a 2010-es évtizedben tapasztalt folyamatos bővüléssel ellentétben gazdasági nehézségek jellemeznek.

A Nézőpont Intézet új gazdaságkutatói munkacsoportja arra vállalkozott, hogy 2023 szeptemberében a háztartások fogyasztási szokásainak vizsgálatára kérdőíves kutatást indítson, és ennek segítségével vizsgálja, hogy a családok (háztartások) mekkora elkölthető pénzmennyiséggel rendelkeznek (forrásoldal), illetve milyen költségeik vannak (költségoldal), ezen belül mennyit költenek fogyasztásra, néhány kiemelt kategóriára lebontva. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) kiskereskedelmi adatai arra utalnak, hogy a fogyasztás 2023 későnyarán mélypontra került,¹ amelyet a Nézőpont Intézet Fogyasztói Barométere a háztartások oldalán számszerűsít. Az intézet új gazdaságkutatói munkacsoportja a Fogyasztói Barométert mostantól negyedévente publikálja.

3. Forrásoldal

A háztartások rendelkezésére álló, elkölthető pénzmennyiség alapvetően három forrásból adódik össze: a háztartások jövedelméből, a háztartások hitel- és kölcsönfelvételéből, valamint a háztartások által felhasznált korábbi megtakarításokból. A Nézőpont Intézet Fogyasztói Barométere alapján egy háztartás átlagosan elkölthető pénzmennyisége nettó 694 ezer forint volt 2023 szeptemberében. Mindez több mint 4 millió háztartásra vetítve nemzetgazdasági szinten közel 2700 milliárd forint elkölthető forrásnak felel meg.

3.1. A háztartások jövedelme: átlagosan havonta nettó 503 ezer forint

A háztartások elsődleges pénzügyi forrása legtöbb esetben havi munkajövedelem (bér, fizetés) és társadalmi jövedelem (nyugdíj, családtámogatások, szociális juttatások). A Fogyasztói Barométer alapjául szolgáló kutatás szerint a háztartások havi átlagos jövedelme nettó 503 ezer forint, átlagosan 2,47 fő taglétszámmal számolva az egy főre jutó átlagos havi jövedelem nettó 204 ezer forint (az egy főre jutó jövedelem kiszámításakor figyelembe vesszük azokat a szereplőket is a háztartásban, akiknek nincs jövedelme, például a diákokat). Ez azt jelenti, hogy a több mint 4 millió háztartás havonta több mint nettó 2000 milliárd forint jövedelemmel rendelkezik., amely megközelítőleg a 2023. évi magyar állami költségvetés egyhuszad része.

A háztartások egy főre jutó jövedelme a legalsó jövedelmi ötödben nettó 110 ezer forint vagy annál kevesebb, az ezt követő kvintilisben 110 ezer és 150 ezer forint közé, a harmadikban 150 és 225 ezer forint közé, a negyedikben 225 ezer és 350 ezer forint közé esik, míg a legmagasabb jövedelmű háztartások egy főre eső átlagos jövedelme meghaladja a 350 ezer forintot.

	Háztartás egy főre eső jövedelme (Ft)
Alapeloszlás	204 000
1. jövedelmi ötöd	–110 000
2. jövedelmi ötöd	110 000 – 150 000
3. jövedelmi ötöd	150 000 – 225 000
4. jövedelmi ötöd	225 000 – 350 000
5. jövedelmi ötöd	350 000+

3.2. Hitel- és kölcsönfelvétel: csak százból hárman fordultak idegen forráshoz

A háztartások havi jövedelmükön túl egyéb források bevonásával is növelni tudják havi elkölthető pénzmennyiségüket. Ennek egyik szokásos eszköze a hitel- vagy kölcsönfelvétel, amely leggyakrabban egy bank hitelszolgáltatásinak igénybevételel történik, de a háztartások rugalmassági és adminisztratív okok miatt szükség esetén egy baráthoz vagy rokonhoz is fordulhatnak kölcsönért. Szeptemberben az idegen forrás bevonása azonban nem volt jellemző: mindössze a háztartások 3 százaléka jelezte, hogy a hónap folyamán élt a – nem lakáscélú – hitel- vagy kölcsönfelvétel lehetőségével. A Magyar Nemzeti Bank szeptemberi hitelezési folyamatokról szóló kiadványa a lakosság körében csupán 3 százalékos hitelállomány bővülést jelez, amely szintén nagyon alacsony hitelfelvételi kedvre utal.² A felvett hitel és kölcsön teljes összege megfeleltethető annak, mintha minden háztartás havi 78 ezer forinttal több forrásból gazdálkodhatna. Az alacsony elemszám miatt a jövedelmi ötödök szerinti vizsgálat ebben az esetben félrevezető lenne.

3.3. Megtakarítások felhasználása: tízből hárman éltek vele

A háztartások közel egyharmada (31 százalék) jelezte, hogy havi kiadásaihoz szükséges volt a háztartásban élő személyek korábban félretett megtakarításait legalább részben felbontania. A tartalékaikhoz hozzányúló háztartások átlagosan 363 ezer forint megtakarítást használtak fel. Az összes háztartásra vetítve ez a pénzmennyiség olyan, mintha minden egyes háztartás átlagosan 113 ezer forintot használt volna fel korábbi megtakarításaiból. A háztartások egy főre eső jövedelmük szerint kvintilisekbe történő besorolása alapján logikus mintázat rajzolódik ki: az alsó két jövedelmi ötödbe tartozó háztartásoknak kellett legmagasabb arányban (35, illetve 36 százalék) hozzányúlniuk megtakarításukhoz, míg a magasabb jövedelmű háztartások felé haladva az arány csökken: a harmadik kvintilisben a háztartásoknak már csak egyharmada (33 százalék) nyúlt a korábbi megtakarításaihoz, a negyedik és ötödik kvintilisben csupán a háztartások 27, illetve 21 százaléka. Összességében a legtöbb megtakarításhoz a harmadik és az ötödik kvintilisbe tartozó háztartások nyúltak: előbbi átlagosan 520,5 ezer forinthez, utóbbi 659,5 ezer forinthez, amelynek oka lehet, hogy ők azok, akik a korábbi években nagyobb összeget tudtak felhalmozni, de a jelenlegi gazdasági körülmények között a korábbi életszínvonaluk fenntartásához korábbi megtakarításaikhoz kell nyúlni. Emellett, főként a magasabb jövedelmű háztartások egy része, azért is nyúlhatott korábbi megtakarításaihoz, hogy kedvezőbb befektetési formát keressen, így ez a forrás nem feltétlenül a háztartás fogyasztásában csapódott le.

A családok több mint kétharmada (69 százalék) nem nyúlt hozzá szeptember hónapban a megtakarításaihoz.

	Korábbi megtakarításaikat felhasználók aránya		Átlagos felhasznált megtakarítás (ha felhasznált, Ft)
	Fel kellett használnia	Nem kellett használnia	
Alapeloszlás	31,0%	69,0%	363 000
1. jövedelmi ötöd	35,4%	64,6%	148 500
2. jövedelmi ötöd	36,1%	63,9%	277 000
3. jövedelmi ötöd	33,3%	66,7%	520 500
4. jövedelmi ötöd	27,3%	72,7%	412 000
5. jövedelmi ötöd	21,4%	78,6%	659 500

4. Költségoldal

A háztartások rendelkezésére álló elkölthető pénzmennyiséget nem kizárólag fogyasztási cikkekre lehet költeni, a hitelek törlesztése vagy a megtakarítások kezelése legalább ilyen fontos költségterület lehet. A Nézőpont Intézet Fogyasztói Barométere szerint a háztartások 41 százaléka tudott megtakarítani, átlagosan közel havi 142 ezer forintot, ugyanakkor a háztartások 45 százalékanak kellett hitelt törlesztenie, átlagosan 73 ezer forintot. Így átlagosan több mint 600 ezer forintja marad egy háztartásnak havonta fogyasztásra, amelynek közel hattizedét nem is kell az alapvető fogyasztási célokra fordítania.

4.1. Megtakarítás: tizből négy háztartás tud félretenni

Sem a havi megtakarítások, sem a hitelek havi törlesztése nem serkenti a fogyasztást, mivel az elkölthető pénzmennyiséget csökkentik. A megkérdezett háztartások 59 százaléka jelezte, hogy a referenciahónapban nem tudtak megtakarítani, 41 százalékuk viszont igen. Azok, akik félre tudtak tenni szeptember hónapban, átlagosan 142 ezer forintot takarítottak meg. Amennyiben a megtakarításokat az összes háztartásra, nemcsak a megtakarító háztartásokra vetítjük, úgy átlagosan havi 58,5 ezer forint megtakarításról beszélhetünk.

A megtakarított összeg belső szerkezete alapján a megtakarítók kétharmada (65 százalék) 100 ezer forintot vagy annál kevesebbet tudott félretenni. Míg a legalsó ötödbe tartozó háztartások közül csak minden tizedik (9,6 százalék) tudott félretenni szeptember hónapban, addig kvintilisek szerint felfelé haladva az arány egyre nő. A második kvintilisbe tartozók ötöde (19 százalék) volt képes tartalékot képezni szeptemberben, a harmadikba tartozóknak már több mint fele (52 százalék), a negyedik kvintilis háztartásainak már 56 százaléka, és az ötödik ötödbe tartozó háztartásoknak már négyötöde (80 százalék) képes volt félretenni havi jövedelméből vagy egyéb forrásból. A megtakarított pénzmennyiség a legalsó jövedelmi csoportban átlagosan 4,5 ezer, míg a legmagasabban átlagosan 187 ezer forint 2023 szeptemberében.

A megtakarítások elemzése is jelzi, hogy a nehezebb gazdasági és inflációs környezetben a háztartások részben szükségből, részben óvatosságból mértéktartóan fogyasztanak, és igyekeznek valamennyit megtakarítani.

	Megtakarítani képesek aránya		Átlagos havi megtakarítás értéke (ha félre tudott tenni, Ft)
	Tud megtakarítani	Nem tud megtakarítani	
Alapeloszlás	41,3%	58,7%	142 000
1. jövedelmi ötöd	9,6%	90,4%	4 500
2. jövedelmi ötöd	18,9%	81,1%	10 500
3. jövedelmi ötöd	51,7%	48,3%	48 500
4. jövedelmi ötöd	56,2%	43,9%	65 000
5. jövedelmi ötöd	80,2%	19,8%	187 000

4.2. Hitel- és/vagy kölcsöntörlesztés: törlesztő háztartásonként havonta 73 ezer forint

A kutatásban résztvevő háztartások 45 százaléka jelezte, hogy van jelenleg hitel- vagy kölcsöntörlesztése. A hitel- vagy kölcsöntörlesztéssel rendelkező háztartások átlagos törlesztőrészelete 73 ezer forint, ami az összes háztartásra vetítve háztartásonként átlagosan havi

33 ezer forint törlesztést jelent. A törlesztő háztartások 80 százalékának havi törlesztőrésze 100 ezer forint vagy ennél alacsonyabb összeg, azaz csak egyötödük (20 százalék) rendelkezik 100 ezer forintot meghaladó havi törlesztőrészlettel.

A kvintilisek vizsgálata az első négy ötödben hasonló eredményeket mutat: az ezekbe az ötödökbe tartozó háztartások 38-44 százaléka rendelkezik törlesztéssel, míg a legmagasabb ötödben már a háztartások 64 százaléka jelezte, hogy van adóssága. A hitelek és kölcsönök havi törlesztőrésze az első kvintilisben átlagosan 52,5 ezer, a másodikban 61 ezer, a harmadikban 67 ezer, a negyedikben pedig 61 ezer forint, azaz jelentős nagyságrendbeli különbségekről nem beszélhetünk, ám a kevesebb jövedelemmel rendelkező háztartások számára mégiscsak megterhelőbb, hiszen jövedelmük nagyobb részét költik törlesztésre. Az ötödik ötödben jelentős emelkedés látszik a havi törlesztőrészlet vizsgálatánál, ugyanis a 111,5 ezer forintos törlesztőrészlet közel duplája az alacsonyabb kvintilisekben tapasztalhatóhoz képest.

	Hitelt vagy kölcsönt törlesztők aránya		Átlagos hiteltörlesztés forintban (ha törleszt, Ft)
	Nem	Igen	
Alapeloszlás	54,7%	45,3%	73 000
1. jövedelmi ötöd	58,2%	41,8%	52 500
2. jövedelmi ötöd	61,9%	38,1%	61 000
3. jövedelmi ötöd	55,6%	44,4%	67 000
4. jövedelmi ötöd	58,2%	41,8%	61 000
5. jövedelmi ötöd	35,7%	64,3%	111 500

4.3. Fogyasztás: háztartásonként havonta átlagosan több mint 600 ezer forintból

A korábban ismertetett háztartási pénzügyi adatok alapján tehát egy háztartás havonta átlagosan nettó 694 ezer forint elkölthető pénzmennyiségből gazdálkodhat. Ahhoz, hogy megkapjuk a háztartás kiadásainak összegét az elkölthető pénzmennyiségből le kell vonni az adott hónap megtakarításait (átlagosan háztartásonként 58,5 ezer forint). Ahhoz, hogy a kiadásokból meg tudjuk határozni a fogyasztás átlagos összegét, azt a hitelek és/vagy kölcsönök törlesztésére fordított havi összegével is csökkenteni kell (átlagosan háztartásonként 33 ezer forint). Ezek alapján egy háztartás 2023 szeptemberében átlagosan nettó 602,5 ezer forintot fordíthatott fogyasztásra. Ez egy főre vetítve kicsit több mint 251 ezer forintot jelent, amelyet a háztartások fogyasztásra költhetnek a hónap során, például élelmiszerre, a rezsiszámlák kifizetésére, kulturális intézmények látogatására vagy egyéb szórakozásra, éttermi vacsorára, bútortvásárlásra, ruházkodásra, vagy személyes preferenciájuk vagy szükségleteik szerint bármi másra. Ezek alapján, nemzetgazdasági szinten megközelítőleg 2400 milliárd forint fordítható fogyasztásra havonta.

4.4. Alapvetőn túli fogyasztás: átlagosan a fogyasztásra költött összeg 59 százaléka

A fogyasztásnak két típusát határoztuk meg, az alapvető és az alapvetőn túli fogyasztást. Előbbi kategóriába tartoznak az élelmiszerre és alkoholmentes italra, a lakásfenntartásra vagy a közlekedésre fordított összegek. Minden egyéb fogyasztás az alapvetőn túlinak tekintünk, legyen szó ruházkodásról, kultúráról, vagy éppen szabadidős tevékenységről.

2023 szeptemberében a háztartások átlagosan 138 ezer forintot költöttek élelmiszerre és alkoholmentes italokra, míg lakásfenntartásra és háztartási energiára átlagosan 71 ezret, közlekedésre pedig 35 ezret. Az átlagos alapvető fogyasztásra fordított összeg tehát háztartásonként 244 ezer forint havonta, amely a teljes fogyasztásra fordítható összeg 41 százaléka. A Nézőpont Intézet Fogyasztói Barométerének hitelességét erősíti, hogy a háztartások kiadásainak megoszlása nagyságrendekben illeszkedik a Központi Statisztikai Hivatal háztartásokról szóló évente publikált kiadványában található kiadási arányokhoz.³

	Átlagos költés élelmiszerre	Átlagos költés lakásfenntartásra	Átlagos költés közlekedésre
Alapeloszlás	138 000	71 000	35 000
1. jövedelmi ötöd	107 500	58 500	22 500
2. jövedelmi ötöd	110 000	67 500	25 000
3. jövedelmi ötöd	170 500	76 000	43 500
4. jövedelmi ötöd	135 500	69 000	30 000
5. jövedelmi ötöd	183 000	88 000	61 500

Mivel a háztartások vagyoni helyzete különböző, ezért a jövedelmi ötödök vizsgálata tovább árnyalja a képet. Élelmiszerre a legalacsonyabb jövedelmi ötödbe tartozó háztartások átlagosan 107,5 ezer forintot költenek, míg a legmagasabb kvintilisbe tartozók több mint 180 ezret. Lakásfenntartásra és háztartási energiára a legszegényebb háztartások átlagosan 58,5 ezer forintot fizetnek egy hónapban, míg a legmagasabb ötödbe tartozó családok 88 ezret, amely a fűtött ingatlanrész méretének eltéréseivel is magyarázható. Közlekedésre a legalacsonyabb jövedelmi ötödbe tartozó háztartások költik átlagosan a legkevesebbet (átlagosan 22,5 ezer forintot), míg a legmagasabb jövedelmű háztartások több mint 61 ezret költenek erre a tételre egy hónapban, amelynek oka lehet az autófenntartás és az üzemanyag díja.

5. Kilátások

A bevételi források és költségek kategóriái mellett a közvélemény-kutatási módszertan lehetővé teszi, hogy a megkérdezettek várakozásait is mérjük és számszerűsítsük. A háztartások várakozásai jó indikátorai lehetnek a fogyasztás jövőbeli trendjeinek.

5.1. Több háztartás vár jövedelemnövekedést, mint ahány csökkenést

Noha a gazdasági válság vége még kevésbé látszódik, ennek ellenére a háztartások percepciója következő havi jövedelmükkel kapcsolatban mégis inkább pozitív: azok, akik a következő hónapban pozitív változásra számítanak, többen vannak (21 százalék), mint akik negatívra (17 százalék), s mindez óvatos optimizmusra ad lehetőséget a fogyasztási fordulat kapcsán. A többség (58 százalék) azonban arra számít, hogy a következő hónap nem tartogat fordulatot.

A legkevesebb jövedelemből élő háztartások a legpesszimistábbak: negyedük (25 százalék) vélekedik úgy, hogy csökkenni fog jövedelmük, de közel ugyanennyien (23 százalék) optimisták. A legmagasabb jövedelmi ötödbe tartozó háztartások a legbizakodóbbak: több mint negyedük (27 százalék) inkább pozitív változásra számít a következő hónapban, s csak tizedük (11 százalék) számít jövedelmük csökkenésére. Mindez azt jelzi, hogy a csökkenő inflációról és kamatokról, illetve a növekvő bérekről szóló hírek nemcsak eljutottak az emberekhez, de a statisztikai mutatószámok valóságban érzékelhető hatásait is érzik.

	Jövedelmi várakozás a következő hónapra			
	Inkább növekedni fog	Inkább csökkenni fog	Nem fog változni	NT/NV
Alapeloszlás	21,4%	16,6%	57,9%	4,1%
1. jövedelmi ötöd	23,1%	25,2%	47,6%	4,1%
2. jövedelmi ötöd	21,3%	12,4%	56,2%	10,1%
3. jövedelmi ötöd	16,2%	21,4%	62,4%	0,0%
4. jövedelmi ötöd	18,8%	14,3%	63,6%	3,3%
5. jövedelmi ötöd	27,3%	10,9%	60,9%	0,9%

6. Módszertan

A Nézőpont Intézet Fogyasztói Barométere a lakosság jövedelmi, hitelfelvételi, megtakarítási és fogyasztási magatartására vonatkozó kérdőíves megkérdezésen alapul. Az adatfelvétel 1000 referenciaszemély telefonos megkérdezésével készült 2023. szeptember 25. és 27. között. A kutatási eredmények önbevalláson alapulnak, de azokat az elérhető gazdasági statisztikákkal is összevetettük.

A válaszadók háztartásai a hazai háztartások összességét reprezentálják. A súlyozáshoz a Központi Statisztikai Hivatal 2022. évi népszámlálásának a háztartások taglétszámára és korösszetételére vonatkozó adatait használtuk fel. A háztartásokról szóló adatbázist egy ott élő referenciaszemély válaszai alapján alakítottuk ki. A referenciaszemély válaszai alapján határoztuk meg háztartásának demográfiai jellemzőit, illetve a háztartás jövedelmi besorolását, és költségvetési szokásait. Az említett mintanagyság és 95 százalékos megbízhatósági szint esetén a maximális mintavételi hibahatár $\pm 3,16$ százalék.

A Fogyasztói Barométerben használt fogalmak meghatározása:

Forrásoldal:

1. Elkölthető pénzmennyiség: a háztartás jövedelme, felvett hitelének és/vagy kölcsönének összege, valamint az általa felhasznált megtakarítás összege az adott hónapban.
2. Jövedelem: a háztartás havi munkajövedelme (bér, fizetés) és társadalmi jövedelme (nyugdíjak, családtámogatások, szociális juttatások).
3. Hitel és/vagy kölcsön: minden nem lakásvásárlási céllal, jellemzően kamatra az adott hónapban a háztartáson kívülről felvett pénzeszköz, függetlenül attól, hogy

hitelintézettől származik, vagy baráttól, ismerőstől.

4. Felhasznált megtakarítás: minden olyan korábbi megtakarítás (bankbetét, értékpapír, félretett készpénz, és egyéb előtakarékosági módszer), amelyet a háztartás az adott hónapban felhasznált.

Költségoldal:

1. Megtakarítás: az adott hónapban az elkölthető pénzmennyiség a kiadásokra fordított rész nélkül; ide tartozik a félretett készpénzen túl minden egyéb pénzügyi eszköz is (bankbetét, értékpapír vásárlása, egyéb előtakarékosági módszer).
2. Kiadás: a hitel- és/vagy kölcsöntörlesztés vagy fogyasztás összege az adott hónapban.
3. Hitel- és/vagy kölcsöntörlesztés: a háztartás korábban felvett hitelének vagy kölcsönének havi visszafizetendő részlete (kamat- és tőketörlesztés).
4. Fogyasztás: a kiadás, a hitel- vagy kölcsöntörlesztés nélkül.
5. Alapvető fogyasztás: a fogyasztásnak az élelmiszerre és alkoholmentes italra, lakásfenntartásra és háztartási energiára, valamint közlekedésre fordított összege.
6. Alapvetőn túli fogyasztás: a nem alapvető fogyasztás. A KSH által használt nemzetközileg egységes statisztikai osztályozás az egyéni fogyasztást rendeltetés szerint csoportosítja (COICOP). Ezek alapján az alapvetőn túli fogyasztás kategóriájába tartozik a hírközlésre, a szórakozásra, az egészségügyre, a lakberendezésre, a háztartásvitelre, a vendéglátásra, a szálláshely-szolgáltatásra, a ruházatra és lábbelire, a szeszes italokra, a dohányárura, az oktatásra, illetve egyéb termékekre és szolgáltatásokra fordított összeg.⁴

¹ Központi Statisztikai Hivatal havi kiskereskedelmi forgalomról szóló közleménye. Hivatkozás: <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/kis/kis2308.html> (Letöltve: 2023.10.09.)

² Magyar Nemzeti Bank: Hitelezési folyamatok. Hivatkozás: <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/hitelezesi-folyamatok/hitelezesi-folyamatok-2023-szeptember> (Letöltve: 2023.10.09.)

³ Központi Statisztikai Hivatal: A háztartások életszínvonala 2021. Hivatkozás: <https://ksh.hu/s/helyzetkep-2021/#/kiadvany/a-haztartasok-eletszinvonala/a-haztartasok-egy-fore-juto-kiadasainak-megoszlasa> (Letöltve: 2023.10.09.)

⁴ Központi Statisztikai Hivatal COICOP módszertana. Hivatkozás: https://www.ksh.hu/coicop_menu (Letöltve: 2023.10.10.)